

Motion till riksdagen 2023/24:2663

av Fredrik Olovsson m.fl. (S)

Utgiftsområde 21 Energi

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2024 inom utgiftsområde 21 Energi enligt förslaget i tabell 1 i motionen.
2. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2024 ställa ut kreditgarantier för lån till investeringar i ny kärnkraft som uppgår till högst 400 000 000 000 kronor (avsnitt 2.10.1), med den ändringen att kreditgarantierna får avse ny fossilfri energiproduktion.
3. Riksdagen godkänner investeringsplanen för elförsörjning för 2024–2026 som en riktlinje för Affärsverket svenska kraftnäts investeringar (avsnitt 2.11.3), med den ändringen att projektet Hansa Power Bridge bör utgå eller skjutas på framtiden.

Motivering

Tabell 1 Anslagsförslag 2024 för utgiftsområde 21 Energi

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1 Statens energimyndighet	500 405	
1:2 Insatser för energieffektivisering	418 000	50 000
1:3 Energiforskning	1 447 723	±0
1:4 Energimarknadsinspektionen	213 848	10 000
1:5 Energiplanering	265 000	±0
1:6 Avgifter till internationella organisationer	25 328	±0
1:7 Elsäkerhetsverket	77 016	±0
1:8 Laddinfrastruktur	995 000	±0
1:9 Biogasstöd	933 000	±0
1:10 Energiberedskap	54 000	±0
1:11 Elberedskap	675 000	±0
Summa	5 604 320	60 000

Anslag 1:2 Insatser för energieffektivisering

Anslaget tillförs 50 miljoner för att ge stöd till fastighetsföretag och bostadsrättsföreningar som förbättrar sin styrning av energianvändningen på ett sådant sätt att de kan delta i Svenska kraftnäts stödtjänstmarknader.

Anslag 1:4 Energimarknadsinspektionen

Anslaget tillförs 10 miljoner för att förkorta tillståndsprocesserna.

Politikens inriktning

Kreditgarantier för storskalig elproduktion

Regeringen vill i budgetpropositionen införa särskilda kreditgarantier för kärnkraft. För att Sverige ska nå sina klimatmål och möjliggöra industrins omställning och utveckling menar vi att inriktningen bör breddas till att omfatta alla storskaliga investeringar i fossilfri elproduktion, som kärnkraft, vindkraft, solkraft, vattenkraft och kraftvärme. Investeringar i storskalig produktion av fossilfri el är särskilt utsatta för finansiella och projektrelaterade risker. För investeringar av detta slag kan det därför vara avgörande att staten bär delar av risken för att investeringarna ska komma till stånd. En kreditgaranti innebär att staten, upp till ett visst belopp, går i borgen för någon annans betalningsåtagande, och den fungerar därmed som ett skydd mot kreditförluster. En kreditgaranti bidrar därmed till att minska de finansiella riskerna för investeringar i ny storskalig fossilfri elproduktion och underlättar på så sätt finansieringen av dessa investeringar. Kreditgarantier för sådana industrier ska – som regeringen skriver i budgetpropositionen

– utformas i enlighet med bestämmelserna i budgetlagen (2011:203) och förordningen (2011:211) om utlåning och garantier, vilket innebär att en garantiavgift ska tas ut som motsvarar statens förväntade kostnad. I övrigt bör dessa kreditgarantier utformas med mer generösa villkor än dagens system för kreditgarantier för gröna investeringar, men inom ramen för vad som är förenligt med EU:s statsstödsregler. Regeringen bör mot denna bakgrund bemyndigas att under 2024 ställa ut kreditgarantier för lån till investeringar i storskalig fossilfri kraftproduktion som uppgår till högst 400 000 000 000 kronor.

Svenska kraftnäts investeringsplan och Hansa Power Bridge

Målsättningen bör vara att det svenska elpriset ska vara lågt i hela landet. Den klyvning av Sverige vi har sett vad gäller elpriser måste jobbas bort. Det sker bäst genom utbyggd produktion i södra Sverige och förbättringar i den nationella överföringskapaciteten. Att Svenska kraftnät investerar i näten är därför välkommet. Det är emellertid viktigt att utlandskablar bidrar till elsystemet på ett positivt sätt och att grannländerna hanterar både energipolitik och elområden på ett adekvat vis. I Svenska kraftnäts investeringsplan upptas projektet Hansa Power Bridge. Vi menar att detta projekt inte kan godkännas utan behöver utvärderas med hänsyn taget till det anförda och till det sydsvenska elsystemets stabilitet.

För ytterligare information om vår politik på utgiftsområdet hänvisar vi till vår kommittémotion om el- och energiförsörjning för ökad tillväxt och välbefinnande.

Fredrik Olovsson (S)

Monica Haider (S)

Marianne Fundahn (S)

Aida Birinxhiku (S)

Mattias Jonsson (S)

Isak From (S)

Daniel Vencu Velasquez Castro (S)